1.СУ „ПЕНЧО П. СЛАВЕЙКОВ“
гр.София 1000, район „Оборище“, ул. „Стара планина“ №11, тел.02/9835363
e-mail: info-2216001@edu.mon.bg

УТВЪРЖДАВАМ:
ДИРЕКТОР
В. Тепавичарова

ЕТИЧЕН КОДЕКС
НА
УЧИЛИЩНАТА ОБЩНОСТ В 1 СУ
„Пенчо П. Славейков”
2026/2027 година

РАЗДЕЛ ПЪРВИ
ОСНОВНИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл.1. Етичният кодекс определя стандартите за етично поведение на работещите в 1.СУ „Пенчо П. Славейков“ педагогически и непедагогически специалисти, ученици и родители, като изяснява моралните норми и правила, определящи организационната култура на училището;

Чл.2. Етичният кодекс е подчинен на следните общи принципи и ценности на училищната общност:

1. Равен достъп до качествено образование и приобщаване на всеки ученик;
2. Ориентираност към интереса и към мотивацията на ученика, към възрастовите и социалните промени в живота му, както и към способността му да прилага усвоените компетентности на практика;
3. Равнопоставеност и недопускане на дискриминация при провеждане на училищното образование;
4. Хуманизъм и толерантност към различията;

Чл.3. Етичният кодекс в 1.СУ „Пенчо П. Славейков“ има за цел:

1. Да повиши общественото доверие в морала и професионализма на работещите в училището и да издигне неговия престиж;
2. Да предотврати възникването на конфликти в човешките взаимоотношения и да осигури позитивен организационен климат в училището;
3. Да развие:

3.1. Интелектуалното, емоционалното, социалното, нравственото и физическото развитие и да осигури подкрепа на всеки ученик в съответствие с възрастта, индивидуалните му потребности, дарбите и интересите му;

3.2. Придобитите компетентности, необходими за успешна личностна и професионална реализация и активен граждански живот;

3.3. Ранно откриване на дарбите и способностите на всяко дете и ученик и насърчаване на развитието и реализацията им;

3.4. Формирането на устойчиви нагласи и мотивация за учене през целия живот;

3.5. Придобиването на компетентности за разбиране и прилагане на принципите на правовата държава, на човешките права и свободи, на активното и отговорното гражданско поведение;

3.6. Формиране на толерантност и уважение към етническата, националната, културната, езиковата и религиозната идентичност на всеки гражданин;

РАЗДЕЛ ВТОРИ
ЕТИЧНИ НОРМИ НА ПОВЕДЕНИЕ ЗА УЧАСТНИЦИТЕ В УЧИЛИЩНАТА ОБЩНОСТ
Глава I

Педагогически специалисти и служители в училището

Чл.4. (1) Педагогическите специалисти изпълняват своите функции, като се ръководят от основни ценности и принципи на ЗПУО, националните и европейски нормативни актове за защита правата на детето и защита правата на човека;

(2) При изпълнение на служебните си задължения се отнасят с уважение към всеки, като зачитат правата и достойнството на личността и не допускат прояви на дискриминация;

Чл. 5. (1) Педагогическите специалисти и служителите в 1.СУ „Пенчо П. Славейков“ спазват следните етични норми:

1. Професионална компетентност – притежаване на знания, умения и квалификация за заеманата длъжност;
2. Ефективност – стремеж към постигане на максимални резултати в професионалните задължения;
3. Отговорност към изпълнението на професионалните си задължения;;
4. Добронамереност – устойчиво и позитивно поведение;
5. Лоялност към политиките на училището, към работещите в училището педагогически специалисти и към учениците;
6. Подходящ външен вид, който съответства на изискванията на учебната среда;
(2) Педагогическите специалисти спазват следното етично поведение:
1. Да предоставят качествено образование и обучение на всички ученици от училището, като изпълняват задълженията си безпристрастно, без предубеждения, създавайки условия за равнопоставеност на разглежданите случаи и засегнатите лица;
2. Да зачитат правата на всички учители, ученици, родители и граждани, независимо от тяхната политическа, идеологическа, религиозна и етническа принадлежност, като се въздържат от дискриминационно поведение;
3. Да участват активно в процеса на подобряване на качеството на обучението на учениците, като се отнасят с необходимото уважение към техните потребности от обучение и личностно развитие;
4. Да изпълняват своите професионални задължения законосъобразно, своевременно и точно, като предоставят необходимата информация при спазване на действащото законодателство;
5. Да опазват данните и личната информация, станала им известна, по силата на изпълнение на служебните им задължения;
6. Да отговарят на поставените им въпроси и да изпълняват поставените им задачи, съгласно длъжностната характеристика, като при необходимост насочват проблема към съответното компетентно лице;
7. Да не допускат въвличане на ученици и родители в конфликти;
8. Да запазват конфиденциалност на информацията, получена при/или по повод изпълнението на служебните си задължения, особено касаеща личния живот и/или семейството на учениците;
9. Да уведомяват своевременно родителите за предприети действия и взети решения по подадени от тях сигнали или други писмени запитвания, съгласно разпоредбите на чл.121 и чл.123, ал.1 от Административно процесуалния кодекс;
10. Да не уронват доброто име или да поставят под съмнение професионализма на колегите си чрез неуместни изявления или действия;
11. Да оказват помощ на колегите си за изпълнение на техните служебни задължения в рамките на своята компетентност и функции;
12. При възникване на спорове между колеги същите следва да се решават в рамките на добрия тон, като е недопустимо това да става в присъствието на външни лица;
13. Да се отнасят с учениците, техните родители и гражданите с нужното уважение, като не накърняват достойнството им, не създават конфликти, не нарушават правата им и не ги дискриминират;
14. Да противодействат на прояви, които биха уронили престижа и доброто име на училището; опазват материалната база и не допускат използването й за лични цели;
15. Да се стремят да повишават своя професионализъм и квалификация чрез придобиване на нови знания и умения, свързани с длъжността им, за да се постигне подобряване на ефективността и качеството на работата;
16. Да създават безопасна и здравословна среда, която стимулира социалното, емоционалното и физическото развитие на учениците;
17. Да подкрепят правото на ученика на свободно изразяване на мнение по всички въпроси от негов интерес;

18. Когато му станат известни действия или ситуации, които заплашват здравето и сигурността на ученик, имат моралната и законова отговорност да информират ръководството на училището и органите по закрила на детето;
19. Да спазват служебната йерархия и да изпълняват актовете и заповедите на директора на училището;
20. Да защитават интересите си при нарушаване на техните права;
21.Да поставят пред директора открито и честно проблемите, с които се сблъскват в процеса на работата;
22. Да не допускат да бъдат поставени във финансова зависимост или в друга обвързаност от външни лица или организации, както и в други корупционни практики, които могат да повлияят на изпълнението на служебните им задължения;
23.При изпълнение на служебните си задължения да опазват материалната база на училището и да не допускат използването ѝ за лични цели, както и да информират своевременно непосредствения си ръководител за загубата или повреждането на повереното им имущество;
24.Да използват документи и служебна документация само за изпълнение на служебните им задължения при спазване на правилата за защита на информацията;
25. Да не упражняват дейности, посочени в законодателството като несъвместими с неговите задължения и отговорности, както и да получават доходи от такива дейности;

Глава 2
Ученици

Чл.6. На всички ученици в 1.СУ „Пенчо П. Славейков“ е гарантирано правото:
1. Да бъдат обучавани и възпитавани в здравословна, безопасна и сигурна среда; да бъдат осигурявани възможности за тяхното развитие и приобщаване към обществените традиции и ценности;
2. Да бъдат зачитани като активни участници в образователния процес;
3. Да получават информация относно обучението, възпитанието, правата и задълженията си;
4. Да избират профила и учебните предмети или модули, предложени от училището за изучаване в избираемите и във факултативните учебни часове;
5. Свободно да изразяват мнението си;
6. Да получават обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие;
7. Да разчитат на равнопоставеност и взаимно зачитане на правата на всеки, независимо от етнос, вяра, националност, убеждения, пол, социален статус;
8. Да получат закрила срещу всеки, който нарушава тяхното достойнство и оказва физическо, психическо или друга форма на насилие или тормоз в училище;
9. Да бъдат информирани и консултирани във връзка с избора на образование и/или професия;
10. Да участват в проектни дейности и в занимания по интереси, организирани от училището;
11.Да изразяват мнения и предложения за училищните дейности, включително за организацията на учебния процес и избираемите профили за обучение;
12. Чрез формите на ученическо самоуправление да участват в обсъждането при решаване на въпроси, засягащи училищния живот и училищната общност;
13. Да бъдат поощрявани с морални и материални награди и стипендии;
14 Да се ползват от мерките за специална закрила, ако са ученици с изявени дарби;
15. Да получават библиотечно-информационно обслужване;

Чл.7. В 1 СУ „Пенчо П. Славейков“ се осигурява подкрепа за личностно развитие на децата и учениците съвместно с държавните и местните органи и структури и доставчиците на социални услуги, подчинена на разпоредбите на ЗПУО;
Чл. 8. Подкрепата за личностното развитие на учениците е обща и допълнителна и е

уредена в ЗПУО, Наредба за приобщаващо образование и Правилника за устройството и дейността на училището;

Чл. 9. (1) Общата подкрепа се осигурява за всички ученици;

(2) Допълнителната подкрепа се предоставя на ученици със специални образователни потребности; в риск; с изявени дарби; с хронични заболявания въз основа на оценката на индивидуалните потребности, която се извършва от екип за подкрепа за личностно развитие в училището.

(3) Екипът за подкрепа за личностно развитие се създава със заповед на директора за определено дете или ученик;

Чл.10. Екипът за подкрепа за личностно развитие в училището:

1. Идентифицира силните страни на детето или ученика, затрудненията, свързани с развитието, обучението и поведението му, както и причините за тяхното възникване;
2. Извършва оценка на индивидуалните потребности на детето или ученика;
3. Изготвя и реализира план за подкрепа;
4. Извършва наблюдение и оценка за развитие на всеки конкретен случай;
5. Изпълнява и други функции, предвидени в държавния образователен стандарт за приобщаващото образование.

Чл.11. (1) 1 СУ „Пенчо П. Славейков“ самостоятелно разработва и прилага цялостни политики за:

1. Развитие на училищната общност;
2. Изграждане на позитивен организационен климат;
3. Утвърждаване на позитивна дисциплина;
4. Развитие на училищната общност.

(2) Изграждането на позитивен организационен климат изисква създаване на условия за сътрудничество, ефективна комуникация и отношения на загриженост между всички участници в процеса на образование.

(3) При работата с учениците в училището, педагогическите специалисти основават дейността си на принципа на позитивната дисциплина, който се свързва с мерки и подходи, гарантиращи изслушване на детето и ученика, осъзнаване на причините за проблемното му поведение и предоставяне на възможност за усвояване на добри поведенчески модели спрямо себе си и останалите.

(4) При работата с учениците педагогическите специалисти основават дейността си на принципа на превенцията на обучителните трудности и ранното оценяване на риска от тях.

(5) Тези мерки се прилагат към всички ученици по ред, определен в държавния образователен стандарт за приобщаващото образование.

Чл. 12. Учениците в 1.СУ „Пенчо П. Славейков“ се стремят да спазват следните етични норми и установените правила за поведение на ниво училище и на ниво клас:

1.Да пазят авторитета на училището и на училищната общност и да допринасят за развитие на добрите традиции;

2.Да зачитат правата, честта и достойнството на другите, както и да не прилагат физическо, вербално, психическо и друга форма на насилие и тормоз над ученици, учители или служители на училището;

3.Да не възпрепятстват със своето поведение нормалното протичане на учебния процес;

4.Да се явяват в училището с облекло и външен вид, съгласно изискванията на ПДУ;

5.Да уважават постиженията и успехите на съучениците си;

6.Да уважават личното пространство и да зачитат достойнството на другите;

7. Да уважават различните мнения и да не решават конфликтите в училище с агресия;

Глава 3
Родители

Чл.13. (1) На всички родители на ученици от училището са гарантирани следните права:

1. Периодично и своевременно да получават информация за постиженията и развитието на децата им в образователния процес, за спазването на правилата в училището и за приобщаването им към училищната общност;

2. Да се срещат с ръководството на училището, с класния ръководител, с учителите и с другите педагогически специалисти в определеното приемно време или в друго удобно за двете страни време;

3. Да присъстват и при желание от тяхна страна да бъдат изслушвани, когато се решават въпроси, които засягат правата и интересите на детето им;

4.Най-малко веднъж годишно да получават информация, подкрепа и консултиране в училището по въпроси, свързани с образованието, с кариерното ориентиране и с личностното развитие на децата им;

5. Да избират и да бъдат избирани в обществения съвет на училището;

6. Да изразяват мнение и да правят предложения за развитие на училището;

7. Да участват в процеса на подкрепа на приобщаващото образование в училището;

Чл.14. (1) Родителите на учениците в училището спазват следните етични норми:

1. Да осигуряват редовното присъствие на ученика в училище, като уведомяват своевременно класните ръководители или ръководството на училището в случаите на отсъствие на ученика;

2. Редовно да се осведомяват за развитието на своите деца и да насърчават успехите им;

3. Да спазват правилника за дейността на училището и да съдействат за спазването му от страна на детето и ученика;

4. Да участват в процеса на изграждане на навици за самоподготовка, като част от изграждането на умения за учене през целия живот;

5. Да участват в родителските срещи;

6. Да се явяват в училището след покана от учител, директор или друг педагогически специалист в подходящо за двете страни време;

7. Да зачитат авторитета на учителя и да партнират на учителите в учебно-възпитателния процес;

8. Да налагат своя авторитет без насилие, като зачитат правата на детето;

9. Да възпитават детето си чрез личния си пример в дух на уважение, толерантност, инициативност и отговорност;

10. Да се стремят да решава конфликтите между поколенията спокойно и в контакт с всички членове на училищната общност;

Раздел трети
МОРАЛНИ ОТГОВОРНОСТИ НА УЧИЛИЩЕТО КЪМ СЕМЕЙСТВОТО

Чл. 15. Отговорност на работещите в училище е да подпомагат семейството при отглеждането и възпитанието на децата.

Чл. 16. Да зачитат достойнството на всяко семейство и неговата култура, етнос, обичаи, език и убеждения;

Чл. 17. Да уважават ценностите на семейството при отглеждане и възпитание на децата и правото му да взема решения за своите деца;

Чл. 18. Да информират семейството за всички решения, отнасящи се до детето и когато е подходящо, да го включват във вземането на такива решения;

Чл. 19. Да зачитат правото на семейството да бъде информирано за начина, по който се работи с детето, за оказаната му обща и допълнителна подкрепа;
Чл.2О . Да информират родителите за проекти, включващи техните деца и да им се дава възможност да упражняват правото си да откажат участието;
Чл.21. Да не използват отношенията със семейството за лично облагодетелстване. Да не влизат в отношения с членове на семейството, които могат да навредят на зачитането на правата на детето;
Чл.22. Да осигуряват конфиденциалност на информацията и да зачита правото на семейството на личен живот с изключение на случаите на малтретиране и лоша грижа. Това не важи в случаите, когато има основания да счита, че благополучието на детето е в риск;
Чл.23. Да се ангажират с разработването на правила за опазване поверителността на информацията, които да бъдат достъпни н задължителни за целия персонал. Разкриването на поверителна информация за детето може да стане само с разрешение на семейството. Това не важи в случаите на малтретиране и лоша грижа;
Чл.24 В случаите, когато има конфликт между членовете на семейството, да се работи открито, споделяйки наблюденията си за детето, за да помогне всички включени страни да вземат информирано решение, като стриктно се въздържат от вземане страна в конфликта;

Раздел четвърти
ЕТИЧНИ НОРМИ ВЪВ ВЗАИМООТНОШЕНИЯТА МЕЖДУ ЧЛЕНОВЕТЕ НА УЧИТЕЛСКАТА КОЛЕГИЯ

Чл.25.(1) В отношенията с колегите си служителят проявява уважение и коректност, като не допуска поведение, което накърнява достойнството и правата на отделната личност;
(2) Служителят уважава мнението на колегите си и се съобразява с правото им на личен живот;
Чл.26. Със своето лично поведение и чувство за отговорност, служителят трябва да дава пример на другите служители, а служителите на ръководни длъжности - и по отношение на подчинените си.
Чл.27. Да изгражда и поддържа отношения на уважение, доверие, сътрудничество н колегиалност;
Чл.28. Да работи за утвърждаване собствения и на колегите си авторитет, като се въздържа от действия, които биха уронили престижа на професията, и да проявява нетърпимост към подобни действия;
Чл.29. Да съхранява взаимно авторитета си, като не позволява коментари и оценки за работата и личността на колеги пред деца, родители граждани;
Чл.30. Да не изразява лични мнения по начин, който може да бъде тълкуван като официална позиция на институцията, без да е изрично упълномощен за това;

Раздел пети
ЕТИЧНИ НОРМИ В ПОВЕДЕНИЕТО НА НЕПЕДАГОГИЧЕСКИТЕ СПЕЦИАЛИСТИ

Чл.31. Предоставят висококачествени програми и услуги. Не предлагат услуги, за които не притежават компетентност, квалификация или ресурси и правоспособност;
Чл.32. Работят за създаване на сигурна среда, в която детето да получава адекватни здравни грижи и административно обслужване;
Чл.33. (1) Работят за подкрепа на законите и политиките, които подпомагат благополучието на децата и семействата им;
(2) Служителят се задължава:

1. Служителят е длъжен да опазва данните и личната информация на гражданите, станали му известни при или по повод на изпълнението на служебните му задължения;

2. Служителят отговаря на поставените въпроси съобразно функциите, които изпълнява, като при необходимост пренасочва гражданите, обърнали се към училището, към друг служител, притежаващ съответната компетентност;

3. Служителят информира гражданите относно възможностите за обжалване в случаи на допуснати от администрацията нарушения или отказ за извършване на административна услуга;

4. Служителят извършва административното обслужване законосъобразно, своевременно, точно, добросъвестно и безпристрастно. Той е длъжен да се произнася по исканията на гражданите и да им предоставя цялата необходима информация с оглед защитата на техните права и интереси при спазване изискванията на Закона за защита на класифицираната информация и Закона за защита на личните данни;

Раздел шести
КОНФЛИКТ НА ИНТЕРЕСИ

Чл.34. (1) Конфликт на интереси възниква, когато служителят има личен интерес, който му влияе дотолкова, че пречи на безпристрастното и обективно вземане на решения или изпълняване на служебните му задължения;

(2) Служител, на когото станат известни факти и обстоятелства за възникнал конфликт на интереси в училището, в което е назначен, информира за това директора на училището;

(3) Когато служителят се съмнява дали дадена дейност е съвместима със служебните му задължения, той трябва да обсъди това със своя ръководител;

Чл.35. (1) Служителят не може да използва служебното си положение за осъществяване на свои лични или на семейството си интереси;

2) Служителят не участва в каквито и да са дейности, които са несъвместими с неговата длъжност, функции и задължения;

(3) Служителите, напуснали училището, не трябва да злоупотребяват с информацията, която им е станала известна във връзка с длъжността, която са заемали, или с функциите, които са изпълнявали;

Чл.36. Служителят не може да използва служебното си положение за лично и на семейството си облагодетелстване;

Чл.37. В случай на вече възникнал конфликт на интереси и само съобразно с нарежданията на ръководителя му, служителят може да се оттегли от конкретното служебно задължение, което е причина за възникването на конфликта;

Раздел седми
КОМИСИЯ ПО ЕТИКА

Чл.38. Всички констатирани нарушения в настоящия кодекс се разглеждат от Комисията по етика в 1СУ“ Пенчо П. Славейков“;
Чл. 39. Комисията по етика е съставена от представители на работодателя и на педагогическия персонал;
Чл. 40. (1) Комисията по етика се създава като помощно-консултативен орган по предложение на директора и след гласуване от Педагогическия съвет. Утвърждава се със заповед на директора.
(2) Предмет на дейността на комисията по етика са междуличностните и междугрупови отношения, възникнали в образователния процес, които представляват нарушение на Етичния кодекс на училището;
(3) Комисията по етика разглежда постъпилите жалби и се произнася с мотивирано становище в срок до една седмица от постъпването им, като непроизнасянето в срок се смята за мълчалив отказ за даване на становище;
(4) При конфликт между учител и родител в заседанието на комисията задължително се поканва родител;
(5) Комисията по етика има за задължение да провежда целенасочен процес от превантивни и корективни мерки с ученици, учители и служители за спазване на етичните норми и правила, утвърдени в Етичния кодекс;
(6) Сигналите за нарушение на Етичния кодекс се приемат от техническия секретар и се регистрират във входящия дневник-регистър;
(7) Регистрираните сигнали се разглеждат от комисията по етика на нейни заседания, за които се води протокол;
(8) Комисията не е длъжна да разглежда анонимни сигнали;
(9) Членовете на комисията приемат становищата си с явно гласуване и обикновено мнозинство от 50% от гласовете плюс 1 глас;
(10)Председателят на комисията свиква заседание за разглеждане на постъпил сигнал в седемдневен срок от постъпването му. При необходимост от допълнителни данни и доказателства се извършва проверка и разговор със свидетели на нарушението;
(11) При установяване на нарушение на етичните правила становището и преписката по случая се докладва на директора за предприемане на дисциплинарни мерки по Кодекса на труда;
(12) За становището на комисията и предприетите мерки председателят на комисията уведомява писмено лицето, подало сигнала;
(13) Комисията се избира в едноседмичен срок от утвърждаването на Етичния кодекс, като:

1. Членовете се избират от Педагогическия съвет за срок от една година.
2. Комисията по етика приема Правилник за дейността си, с които се запознава Педагогическият съвет и които се утвърждава от директора.
3. Комисията по етика отчита дейността си на годишния Педагогически съвет.

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Чл.41. (1) Етичният кодекс на училищната общност е създаден на основание Чл. 175 от ЗПУО;
(2) Етичният кодекс на училищната общност се приема от представители на педагогическия съвет, обществения съвет, настоятелството и на ученическото самоуправление по ред, определен в правилника за дейността на училището;
(3) Етичният кодекс влиза в сила от деня на утвърждаването му от директора на училището;
(4) Етичният кодекс се изготвя по достъпен и разбираем за учениците начин и се поставя на видно място в училищната сграда;

(5) Етичният кодекс се публикува на интернет страницата на училището;
Чл.42. При първоначално встъпване в длъжност непосредственият ръководител е длъжен да запознае работещия с разпоредбите на този кодекс;
Чл.43. При неспазване нормите на поведение в този кодекс служителите носят дисциплинарна отговорност;

Етичният кодекс на училищната общност на 1. СУ “Пенчо П. Славейков“ е приет с решение на Педагогически съвет, Протокол № / и утвърден със Заповед №